

PARTICIP

- particip = deležnik
- glagolski pridevnik (spol, št., sklon)
- npr. pisati – **pišoč**

raba participa

NOMINALNA RABA

- nastopa kot samostalnik ali pridevnik

kot pridevnik:

arbor **florens** – cvetoče drevo

kot samostalnik (samo nekateri):

Vae **victis!** – Gorje premaganim

particip prezenta aktiva

- aktiven pomen
- nedovšno dejanje
- poteka istodobno z dejanjem izraženim z os. gl. obl.
- *Audientes scribunt.* – Poslušajoč pišejo.

1.,2. konj = **gl osnova+ns** (*canta^{ns}*)

3.,4. konj = **gl osnova+e+ns** (*legens*, *audiens*)

tako dobljne ptcp. prez. akt. sklanjamo po **3. dek.**

cantans, *cantantis*

značilne končnice so:

Abl. sg. **-i**

N. pl. n. **-ia**

G. pl. **-ium**

iens, euntis – idoč

ferens, ferentis – nesoč

particip perfekta pasiva

- pasiven
- preddobno dejanje
- iz supinove osnove
- *Discipulus laudatus gaudet.* – Pohvaljni učenec je vesel.

supinova osnova + us3 (sklanja se kot prid. 1 in 2. dek.)

cantatus³ – ki je bil/a zapet

auditus3 – slišan

povezani particip (participum coniunctum)

Homini, qui erat, viam rectam monstra!

Človeku, ki tava, pokaže pravo pot.

Troia, quae a Grecis capta erat, incendio deleta est.

Troja, ki je bila zavzeta od Grkov, je uničena od pažara.

V stavkih je osebek odvisnega stavka (qui erat, que capta erat) **ISTI** kot predmet oz. osebek glavnega stavka (homini, Troia).

Takšne stavke lahko nadomestimo z participialno konstrukcijo, tako da:

- glagol odvisnega stavka preide v particip (erat- erans, capta erat – captus)

Particip se kot ujemalni prilastek poveže s predmetom oz. osebkom glavnega stavka.
(homini **eranti**, Troia **capta**)

- predmetni veznik oz. vezna beseda odpade, ostali deli odvisnega stavka ostanejo nespremenjeni (Homini **eranti** viam rectam montra. Troia Graecis **capta** incidio deleta est.)

kako povezani particip prevedemo v slovenščino

Aves **cantantes** nos delectant.

1. z deležnikom

Pojoče ptice nas razveseljujejo.

2. priredno s prirednim veznikom (in, pa, toda...)

Ptice pojejo in nas razveseljujejo.

3. s prilastkovim odvisnikom

Ptice, ki pojejo nas razveseljujejo.

4. s prislovnim odvisnikom (časovni, vzročni, pogojni, načinovni, dopustni)

Ko/kadar ptice pojejo, nas razveseljujejo.

5. s predlogom in samostalnikom

Ptice nas razveseljujejo s petjem.